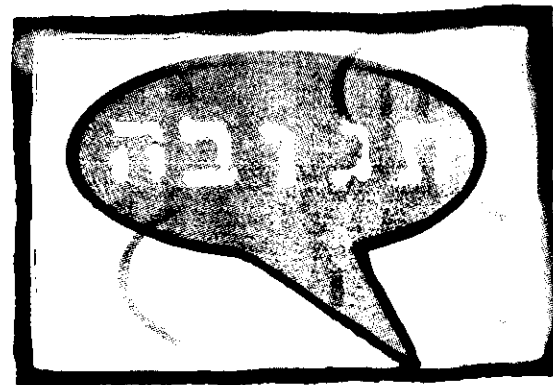

מלחמת עיראק וההרתעה האסטרטגית של ישראל

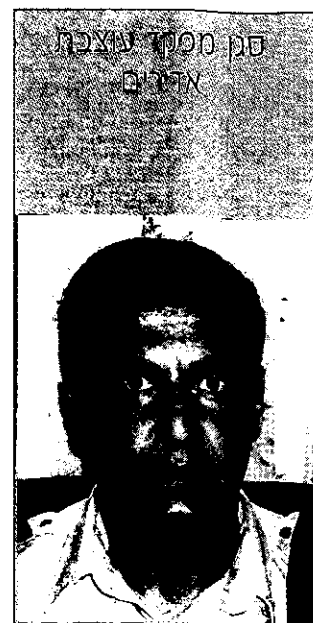

העיראקים אכן נכשלו במאמצייהם למנוע את כיבושם באמצעות מלחמה אסימטרית, ובאמת אין להשליך מכך על יכולותיהם של הסורים ושל הלבנונים לנהל מלחמה אסימטרית נגד ישראל. אבל מי אמר שישראל צריכה להכריע כל מלחמה באמצעות פלישה קרקעית? תגובה למאמרו של סרן אורן "המערכה האסימטרית בעיראק"

סא"ל דאהר מוניר

במאמרו "המערכה האסימטרית בעיראק" (מערכות 392, דצמבר 2003) טוען סרן אורן שעיראק נכשלה בניסיונה לבלום את האמריקנים באמצעות ניהולה של מערכה אסימטרית, וכי אסור לישראל להסיק מכך שגם במקרה של מלחמה בחזית הצפונית שלה צפוי לסורים וללבנונים כישלון דומה לזה שנחלו העיראקים. ובלשונו של סרן אורן: ההשוואה בין המערכה האמריקנית בעיראק לבין מלחמה אפשרית בין ישראל לסוריה וללבנון היא "מסוכנת", שכן "איננו יכולים 'לקבור' את תפיסת המערכה האסימטרית". הסיבה: סוריה ולבנון (החיזבאללה) ערוכים יותר טוב מצבא עיראק, והתנאים הטופוגרפיים והאורבניים בחזית הצפונית של ישראל הם אידיאליים לניהול מערכה אסימטרית. דבריו של סרן אורן נכונים ומדויקים, אך רק בתנאי שישראל תתפתה –

במקרה של מלחמה שתכפה עליה בחזית הצפונית – להיכנס לתוך שטחים המיושבים בצפיפות. אך מדוע שישראל תיכנס בעיניים פתוחות לתוך מלכודת כזאת?

העליונות הטכנולוגית שממנה היא נהנית כעת מאפשרת לה להשמיד כוחות אויב בלי להסתבך בלחימה אסימטרית – שבעיקרה היא לחימת גרילה – בתוך שטחים עוינים. לחלופין, ביכולתה לעשות את שעשו האמריקנים בעיראק: לנהל גם מלחמת תמרון ואש, אך תוך מגמה לעקוף ככל האפשר את האזורים המיושבים. מהבחינה הזאת המלחמה

מדוע שישראל תיכנס בעיניים פתוחות לתוך המלכודת של לחימה בשטחים המיושבים בצפיפות?

בעיראק רק העצימה את כושר ההרתעה של צה"ל, והעובדה היא שמדינות ערב, ובעיקר סוריה, מורתעות מעליונותו של צה"ל וחוששות מעימות צבאי איתו. ההכרה בעליונות הצבאית הישראלית גם דירבנה את סוריה ואת לבנון (דהיינו את חיזבאללה) להצטייד בנשק שלהערכתן ירתיע את ישראל: מערך של טילי קרקע-קרקע לטווחים שונים. הטילים הסוריים אף מצוידים בחלקם בראשי-נפץ לא קונוונציונליים.

אולם לישראל אין שום סיבה לחשוש מנשק עוקף טכנולוגיה – דוגמת הטילים – שיש לאויביה, שכן נשק כזה אולי מרתיע במידה מסוימת בעיתות רגיעה, אך אינו יכול להכריע מלחמה (בהנחה שהסורים ירתעו מלהפעיל נשק

לא קונוונציונלי בשל המחיר הכבד שהפעלתו תגבה מהם). במילים אחרות, אם צה"ל יימנע מלדבוק בכל מחיר בדוקטרינה של "העברת המלחמה לשטח האויב" באמצעות פלישה קרקעית (או, לכל הפחות, יקבע כי מטרתו היא לעקוף אזורים מיושבים בצפיפות ולהגיע במהירות לאזור ההכרעה – לרוב בירת האויב כדי להתמודד שם עם צבאו) הוא יוכל להרתיע מפני מלחמה, ובמקרה של כישלון ההרתעה הוא יוכל להכריע בלי להסתבך במלחמת התשה אסימטרית דוגמת זו שהוא ניהל בלבנון ודוגמת זו שמנהלים כעת האמריקנים בעיראק.

לסיכום, צודק סרן אורן כי אין להסיק ממלחמת עיראק שלסורים ולבנונים אין אפשרות לנהל מלחמה אסימטרית נגד ישראל. העובדה היא שאפילו העיראקים לא איבדו יכולת זו, ולאחר שלכאורה הובסו כליל ונכבשו, הם מנהלים כעת לוחמה אסימטרית נגד האמריקנים, שמקיזה מהם דם רב. אולם טועה סרן אורן, אם התכוון לטעון שמלחמת עיראק לא הגבירה את כוח ההרתעה של צה"ל, שכן ההפך הוא הנכון. היכולות הטכנולוגיות שחשפו האמריקנים במלחמה, ושבחלקן מצויות בידי צה"ל, הן מרתיעות – ועוד איך – ובתנאי שצה"ל יידע לנצל יתרונות אלה במלואם ולהימנע משגיאות שיאפשרו ליריביו לנהל נגדו מלחמה אסימטרית מוצלחת.

